

*Personuppgifter behandlas i enlighet med Personuppgiftslagen (PUL). För mer information se www.ei.se.

Information och inbjudan till att lämna kommentarer och förslag till Ei:s utredning om framtida modell för informationsutbyte på elmarknaden

Energimarknadsinspektionen (Ei) har fått i uppdrag av regeringen att lämna förslag till övergripande ramverk för en modell för informationshantering för elmarknaden som bedöms vara mest lämplig för framtida svenska förhållanden. Av uppdragsbeskrivningen framgår att en central informationshanteringsmodell, till vilken aktörer rapporterar samt hänvisar relevant information, underlättar och minskar kostnader för elhandlare som vill agera på marknaden. En informationshanteringsmodell möjliggör även för nya marknadsaktörer att komma in på elmarknaden. I uppdraget ingår att föreslå lämplig ansvarsfördelning mellan elmarknadens aktörer samt utreda i vilken omfattning modellen bör vara reglerad. Uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 13 juni 2014.

Med utgångspunkt i uppdraget och de bedömningar som Ei gjort tidigare har projektet avgränsats till att utreda hur en centraliserad informationshanteringsmodell bör utformas.

För att säkerställa att Ei uppmärksammar alla centrala frågeställningar och utredningsunderlaget blir så komplett som möjligt bjuder vi in branschens aktörer, kundföreträdare och andra intressenter att inkomma med synpunkter och bifoga det utredningsunderlag som ni anser viktigt att Ei tar del av. Till stöd för detta har vi utformat ett antal frågeställningar som ni kan utgå ifrån.

En ökad efterfrågan på energitjänster, timmätning av allt fler kunder, ökade krav på information ska vara tillgänglig fler aktörer, krav på integritetsskydd, införandet av en elhandlarcentrisk marknadsmodell, en nordisk och i förlängningen en mer integrerad europeisk slutkundsmarknad för el är faktorer som kommer att medföra ökade krav på informationshanteringen och kommunikation mellan aktörer på elmarknaden.

1. Utifrån resonemanget ovan, vilka utmaningar ser du som viktigast att hantera de kommande 10 åren?

Oberoende Elhandlare ser införandet av en elhandlarcentrisk modell som en mycket prioriterad reform för att öka antalet aktiva kunder. En kontakt när man flyttar och en faktura för är förändringar som elkunderna har efterfrågat länge. Det är avgörande för att höja förtroendet för elmarknaden att det blir enklare för de svenska kunderna. En ny flyttprocess, där kunden har kontakt med en elhandlare och måste teckna ett elavtal för att få el, är också enskilt den viktigaste åtgärden för att få bort problemen med att passiva kunder hamnar på dyra anvisningspriser.

Reformen ”Enklare för kunden” kan genomföras i Sverige genom att utveckla dagens bilaterala informationsutbyte som sker med hög kvalitet. Det är väsentligt att detta första steg för att underlätta för kunderna genomförs snarast utan att man väntar på resultatet av en utredning om en framtida modell för informationsutbyte på elmarknaden.

Vi anser att en utredning om en framtida modell för informationsutbyte på elmarknaden och frågan om behovet av en centraliserad hub kan vara däremot vara en del i att skapa en nordisk slutkundsmarknad, d.v.s. den kan göras i steg 2 när vi ska förenkla informationshanteringen inom Norden. En nordisk slutkundsmarknad är en stor utmaning för perioden fram till 2020 och Sverige bör därför inte lägga ner kraft och pengar på att skapa en nationell hub utan fokusera på att en nordisk informationsprocess (eventuellt en hub) skapas. Ytterligare en nationell hub i Norden (i Sverige) i nuläget kommer enbart att försvåra arbetet med den nordiska slutkundsmarknaden.

En annan utmaning är införandet av timvis mätning och avräkning så att förutsättningar skapas för smarta nät och smarta hem.

Timmätarna bör utrustas med standardiserade utgångar så att elanvändarna kan ta ut timvärden i realtid och utnyttja olika appar för en effektiv elanvändning. (Mätvärdena bör vara användarnas egendom)

<p>2. Hur väl anpassat anser du att dagens bilaterala informationshanteringssystem är för att möta de framtida utmaningarna på elmarknaden? Vänligen motivera ditt svar.</p> <p>Det nuvarande bilaterala informationsutbytet enligt nuvarande rutiner och Ediel fungerar tillfredställande efter den uppstyrning av informationsprocesserna som Emix medförde. Någon centraliserad informationshanteringsprocess behövs f.n. inte på den svenska elmarknaden.</p> <p>Inför ett framtida genomförande av en gemensam nordisk slutkundsmarknad blir det dock aktuellt att definiera en gemensam informationsprocess. Den behöver dock inte á priori vara centraliserad, men här kan det eventuellt finnas fördelar med en centraliserad process.</p> <p>Det är inte heller förrän då, enligt vår bedömning, som vi kommer att ha timvis mätning och avräkning som standard i Sverige. D.v.s. det är först då som vi kommer att ha nya stora mängder med mätvärden som ska hanteras.</p>
<p>3. Om du anser att dagens informationshantering kan möta de framtida utmaningarna, vilket ytterligare informationsutbyte kan behöva ske bilateralt för att möta framtidens utmaningar?</p> <p>Den information som behövs för att kunna samfakturera och det är som vi ser det mindre ändringar som kan genomföras till en låg kostnad och inom en tid på 12-18 månader. Och att vi kan få en övergång till en elhandlarcentrisk modell snabbare och uppnå en högre kvalitet i övergången än om vi väljer att utveckla en central datahub.</p>
<p>4. I Danmark har en central datahubb implementerats och i Norge är en liknande modell under arbete. Vilka fördelar respektive nackdelar ser du med att etablera en central datahubb i Sverige till vilken aktörer rapporterar och extraherar information (såsom mätvärden mm)?</p> <p>Det enda nordiska land som har någon reell erfarenhet av en centraldatahubb är Sverige som har haft Emix. Den viktiga erfarenheten var att det är nödvändigt att definiera en informationsprocess och ha en ansvarig huvudman för informationsprocessen samt sanktioner för dem som inte följer processen.</p> <p>Har man väl definierat processen kan man mycket väl repliera på ett bilateralt informationsutbyte och t.ex. ett centralt anläggningsregister kan mycket väl vara ett virtuellt register där mätvärden m.m. i praktiken finns hos respektive nätbolag. Det finns dock nackdelar med ett centralt system. Det är att alla data i realtid ska finnas både i det lokala och det central systemet, vilket både är komplext och kostnadsdrivande.</p>
<p>5. Om vi antar att en central datahubb etableras i Sverige,</p> <p>5. a) Vilken typ av information anser du behöver rapporteras in till en sådan hubb och vilka aktörer bör lämna uppgifter till hubben? Motivera gärna ditt svar.</p> <p>I princip de uppgifter som idag omfattas av de bilaterala rutinerna och Ediel.</p> <p>5. b) Bör hubben ha ett gränssnitt för kunder (hushåll och företag) där möjlighet ges att titta på data och hämta data, (såsom historisk förbrukning mm)? Motivera gärna ditt svar.</p> <p>Som tidigare sagts bör alla elanvändare ha tillgång till timvisa mätvärden i realtid. De bör vidare kunna komma åt relevanta uppgifter om bl.a. sin förbrukning på exempelvis sin elhandlares hemsida.</p>

5. c) Vilken aktör bör i så fall ansvara för uppbyggnad respektive drift av en sådan central datahubb?

Energimarknadsinspektionen borde väl vara den som bör ta ansvaret för att definiera själva informationsprocessen oavsett man väljer en centraliserad process eller fortsätter med den nu fungerande bilaterala processen. Ei bör också svara för en aktiv tillsyn av informationsprocessen med effektiva sanktioner för dem som inte följer regelverket.

Om det skulle bli aktuellt med en central datahubb på en gemensam nordisk slutkundsmarknad bör Ei ha ansvaret för innehållet, men kan samtidigt välja att lägga ut driften på någon annan t.ex. Svenska Kraftnät i likhet med en lösning som väljs i de andra nordiska länderna.

6. Ser du andra alternativ som mer lämpliga än en datahubb som exempelvis att organisera lagringen decentraliserat och arrangera åtkomst via exempelvis en webbportal?

Frågan har redan belysts i tidigare svar.

Eftersom elnätsföretag har tillgång till unik information om elanvändarnas elförbrukning är det viktigt att aktörer på den konkurrensutsatta marknaden får tillgång till informationen på neutralt och icke-diskriminerande villkor.

7. Agerar elnätsföretag utifrån ovan nämnda principer när det gäller informationshantering? Motivera gärna ditt svar.

Det är viktigt att slå fast att mätvärdena tillhör elanvändaren och inte nätbolagen. Det är vidare viktigt att så snabbt som möjligt utrusta de timvisa mätarna med standardiserade utgångar. Det är viktigt att andra än nätbolagen kan utveckla olika energieffektiviseringstjänster och appar för smarta hem.

8. Anser du att elnätsföretagen idag har väl fungerande processer för utlämning av information (såsom mätvärden mm) till kunder, elhandlare och energitjänsteföretag? Motivera gärna ditt svar.

Det fungerar relativt bra idag, systemet bör dock struktureras och vara en del av regelverket så att alla aktörer lämnar ut information på begäran av sina kunder.

8. a) Hur lång tid brukar normalt utlämningen av information ta?

I dag tar det normalt mellan 1-14 dagar att få information. Det finns dock aktörer som behöver 6-12 månader på sig för att svara samt aktörer som inte svarar överhuvudtaget.

8. b) Vad kännetecknar enligt dig en informationshanteringsmodell som har goda förutsättningar att garantera neutralt och icke-diskriminerande informationsutbyte mellan marknadsaktörerna?

Det som krävs är, som tidigare sagts, att förslags Ei som huvudman definierar den erforderliga informationsprocessen och sedan har en aktiv tillsyn med effektiva sanktioner.

9. Kunduppgifter ska idag utbytas enligt gällande regelverk eller enligt kundens medgivande. Känner du till exempel på situationer idag när marknadsaktörer utan kundens uttryckliga medgivande lämnat vidare information om kunden eller om kundens förbrukning till tredje part? Beskriv gärna konkreta exempel och vad som skulle kunna förebygga att en sådan situation skulle kunna uppkomma på nytt.

Det är mycket ovanligt att aktörer försöker få tillgång till information utan giltigt fullmakt/avtal. Det mer vanligt att kunder tecknar avtal/fullmakter och sedan glömmer bort att de gjort det.

Eftersom det är av stor vikt att berörda parter synpunkter inkommer tidigt i arbetet önskar vi erhålla svar från er senast den 25 mars. Diarienummer **2014-100426** ska anges. Synpunkterna kan skickas till infomodell@ei.se. Det går även bra att skicka synpunkter per brev till Energimarknadsinspektionen, Box 155, 631 03 Eskilstuna.

Vi ber dig att svara så kort och koncist som möjligt på frågorna.

Om du bedömer att dina svar bör hanteras med sekretess ombeds du uppmärksamma Ei på detta. Ei kommer att pröva utlämning av uppgifter utifrån sekretesslagen.

Vi vill också framhålla att vi välkomnar dialog i annan form, t ex genom möten även om antalet sådana på grund av den begränsade utredningstiden som står till förfogande, måste begränsas i omfattning.